

ظریف: قانون مجلس را اجرا خواهیم کرد

وزیر خارجه کشورمان طی سخنانی در نشست مجازی «گفت‌وگوهای مدیترانه‌ای» تأکید کرد تا زمانی‌که غرب به اقدامات شرورانه خود در منطقه پایان ندهد، باید خفه شود و حق گفت‌وگو با ایران درخصوص موضوعات دیگر را ندارد.

محمدجواد ظریف همچنین درباره ابراز تمایل بایدن برای بازگشت به برجام گفت: آمریکاازبرجام خارج شده است، اما از سازمان ملل خارج نشده و باید قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت را اجرا کند. آمریکا در جایگاهی نیست که بخواهد برای این کار شرط بگذارد. این کشور باید نقض قوانین بین‌المللی را متوقف کند و چنین چیزی اصلا نیاز به مذاکره ندارد. وی با اشاره به موضوعات دیگری که مقام‌های آمریکایی به دنبال مذاکره درباره آنها هستند، گفت: ما درخصوص توافق که قبلا درباره آن مذاکره کرده‌ایم، وارد مذاکره مجدد نخواهیم شد.

ظریف همچنین با اشاره به قانون لغو تحریم‌ها اظهار کرد: ما به‌وضوح اعلام کرده‌ایم این طرح را نمی‌پسندیم، اما همچون دیگر دموکراسی‌ها، وقتی تمامی روندهای قانونی خود را طی کند، به قانون تبدیل می‌شود، دولت نیز وظیفه دارد آن را اجرا کند و ما آن را اجرا می‌کنیم.

وی در ادامه خاطرنشان کرد: موضوع موشکی بحثی است که عامدانه به آن نپرداختیم، دلیل آن این‌نبود که اروپا می‌خواستند به ایران امتیاز دهند بلکه به‌خاطر آن بود که طرفین مقابل نمی‌توانستند رفتارهای مغرب و نامناسب خود را در این حوزه متوقف کنند. / فارس

حمایت آلمان از ترور دانشمند ایرانی

هایکو ماس، وزیرخارجه آلمان در مصاحبه با نشریه اشپیکل به‌طور تلویحی از ترور شهید محسن فخری‌زاده دانشمند دفاعی و هسته‌ای کشورمان حمایت کرد. وزیر خارجه آلمان در پاسخ به این سؤال اشپیکل که آیا حمله به محسن فخری‌زاده را به عنوان امری مجاز تلقی می‌کنید، گفت: از لحاظ ذهنی می‌تواند

جزئیاتی درباره آثار اجرایی شدن قانون لغو تحریم‌ها و صیانت از حقوق ملت ایران

قانون گره‌گشا

✿ مصوبه مجلس شورای اسلامی برای وادار کردن غرب به لغوتحریم‌هاروز چهارشنبه‌از سوی شورای نگهبان تأیید شد و به‌شکل قانون درآمد و پس از ابلاغ باید از سوی نهادهای مسؤول به‌اجرا درآید. مجلسی‌ها نام این قانون را لغو تحریم‌ها و صیانت از حقوق ملت ایران گذاشته‌اند و در این قانون به دنبال آنند با کنار گذاشتن برخی محدودیت‌های هسته‌ای که غربی‌ها نسبت به آنها حساسیت دارند، آنها را وادار کنند نسبت به انجام تعهداتشان تجدیدنظر کنند. از سوی دیگر، لغومحدودیت‌های هسته‌ای که در قالب این قانون انجام می‌شود برنامه هسته‌ای ایران را در مسیر صحیح خود قرار داده و رسیدن به چشم‌اندازهای ترسیم شده برای برنامه هسته‌ای را تسهیل می‌کند. جام جم به بررسی برخی از آثار اجرای قانون مجلس برای لغو تحریم‌ها و صیانت از حقوق ملت ایران پرداخته است.

گروه

سیاسی

بسته شدن مسیر جاسوسی

لغو اجرای داوطلبانه پروتکل الحاقی، یکی از مسائل جنجال‌برانگیز قانون لغو تحریم‌ها و صیانت از حقوق ملت ایران است. دولتی‌ها معتقدند این بخش از قانون، باعث ایجاد حساسیت در طرف مقابل می‌شود و بر همین اساس نباید اجرای پروتکل الحاقی متوقف شود. نکته اینجاست که چرا لغو اجرای پروتکل الحاقی برای غربی‌ها حساسیت‌زاست. دلیل آن اهمیت اطلاعاتی است که در گذشته از این مجرا به دست آورده و از آن اطلاعات علیه برنامه هسته‌ای کشورمان استفاده کرده‌اند. در سال‌های گذشته همواره برخی مسؤولان و تحلیل‌گران نسبت به جاسوسی بازرسان آژانس از تاسیسات هسته‌ای کشورمان هشدار داده‌اند و مصادیق بارزی هم در این زمینه وجود داشته و در برخی مقاطع به اخراج برخی بازرسان آژانس از کشورمان انجامیده است.

منتقدان برجام معتقدند پس از توافق هسته‌ای و اجرای پروتکل الحاقی که به

افزایش هزینه بی‌تعهدی غرب

جمهوری اسلامی ایران سال گذشته درواکنش به بدعهدی طرف مقابل در پنج‌گام، دست به کاهش تعهدات هسته‌ای خود زد و سازمان انرژی اتمی در پنجمین گام اعلام کرد دیگر هیچ محدودیت فنی در برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران وجود ندارد. این اقدام دولت، یکی از مسائلی بود که با اجماع تمام جریان‌ها در داخل کشور روبه‌رو شد و موافقان و مخالفان دولت از آن حمایت کردند. باین‌حال پس‌ازاین گام‌ها گرچه اعلام شد فعالیت‌های هسته‌ای هیچ‌گونه محدودیت فنی ندارد، اما دولت سعی کرد فعالیت‌های هسته‌ای را به شکلی پیگیری کند که چندان باعث حساسیت برای طرف مقابل نشود. اکنون که حدود یک‌سال از آخرین گام کاهش تعهدات هسته‌ای می‌گذرد، مجلسی‌ها با قانون لغو تحریم‌ها دولت را موظف به

شرایطی به وجود بیاید که برای پیشگیری از جرمی که افراد بخواهند مرتکب شوند، حقوق ملل آن را بپذیرد. وی درباره توصیه قبلی خود به ایران برای خویشتنداری در قبال این حادثه تروریستی گفت: اگر خویشتنداری نکنیم من آن را غیرمسئولانه می‌دانم، زیرا ما تجربه کردیم که راهبرد فشار حداکثری آمریکا

گسترده‌تر شدن حضور بازرسان آژانس در تاسیسات هسته‌ای و غیرهسته‌ای منجر شد راه برای جاسوسی غربی‌ها بازتر شد و تروریست‌ها اطلاعات لازم برای برخی اقدامات خود ازجمله خرابکاری در نطنز و ترور شهید فخری‌زاده را از مسیر همین جاسوسی‌ها به دست آورده‌اند.

مهدی عسکری، نماینده مجلس در همین زمینه در مطلبی در توئیتر نوشت: هرچا پای بازرسان آژانس باز شد دچار خسارت شدیم، منافع ملی و بدعهدی طرف غربی حکم می‌کند دولت هرچه زودتر اجرای داوطلبانه پروتکل الحاقی را لغو و دسترسی (جاسوسی) بازرسان آژانس به مراکز حساس کشور به‌شدت محدود شود. اکنون پس از قانونی شدن مصوبه مجلس بر اساس ماده۶ این قانون، اگر ظرف دو ماه، طرف مقابل به تعهدات خود عمل نکند و تحریم‌های جمهوری اسلامی ایران لغو نشود اجرای داوطلبانه پروتکل الحاقی که چیزی جز خسارت برای ایران نداشته است متوقف می‌شود.

گسترش برخی فعالیت‌های هسته‌ای ازجمله درزمینه تولید و انباشت اورانیوم غنی‌شده ۲۰درصدی کرده‌اند، موضوعی که قطعا برای غرب خوشایند نیست، اما کشورهای اروپایی و آمریکا باید بدانند ادامه وضعیت فعلی و افزایش تحریم‌ها و عدم اجرای تعهدات، افزایش شدت واکنش‌های ایران را به همراه خواهد داشت و نام‌های ایران به همان اقدامات نه‌چندان کافی در قالب پنج گام هسته‌ای منحصر نخواهد بود. غربی‌ها همواره نشان داده‌اند تا زمانی که اقداماتشان هزینه‌ای در پی نداشته باشد، عقب‌نشینی نمی‌کنند و فقط در برابر اقدام قاطع کوتاه می‌آیند. مجلس هم با قانون لغو تحریم‌ها این سیگنال را برای طرف مقابل ارسال کرد که دیگر ادامه روند گذشته بدون پرداخت هیچ‌گونه هزینه ممکن نیست و اگر همان روند ادامه یابد، ایران هم مسیر متفاوتی را پیش خواهد گرفت.

پایان بازی یکطرفه

پنج‌سال بعد از اعتقاد و اجرایی شدن برجام، همچنان شاهد اجرای یکطرفه تعهدات از سوی جمهوری اسلامی ایران هستیم و طرف مقابل نه‌تنها به تعهد خود که رفع تحریم بود، عمل نکرد که در مسیر مخالف یعنی تشدید تحریم‌ها نیز گام برداشت. اتحادیه اروپا گرچه در عرصه موضع‌گیری سیاسی خود را متعهد برجام نشان داد، اما هیچ اقدام مثبت و سازنده‌ای برای احیای برجام انجام نداد. در این مدت شرکت‌های اروپایی از ترس تحریم‌های آمریکا، ایران را ترک کردند و دولت‌های اروپایی هم با این ادعا که کنترلی بر شرکت‌های خصوصی ندارند هیچ اقدامی انجام ندادند. اروپایی‌ها حتی در جاهایی که به حاکمیت‌ها و دولت‌ها ارتباط داشت نیز هیچ اقدامی نکردند و حتی از پرداخت بدهی‌های خود به جمهوری اسلامی ایران هم خودداری کردند. کانال مالی اینستکس تنها اقدامی بود که در این مدت از سوی اروپا انجام شد که آن‌هم به یک لطفه شبیه بود و فقط در حد یک اسم روی کاغذ و انجام برخی اقدامات صوری باقی ماند. روند تحولات در پنج سال گذشته نشان می‌دهد نوع تعاملات اروپاییان در حوزه برجام صرفا به یک بازی سیاسی شباهت دارد که نفعی از آن نصیب ایران نشده است.

پرهیز از ایجاد دوقطبی

با وجود چهار ماه کارشناسی روی طرح مجلس، برخی مقامات دولتی و فعالان سیاسی تلاش دارند طرح مجلس را مرتبط با انتخابات ریاست جمهوری سال آینده جلوه دهند و به نوعی جامعه را در مقابل حامیان این قانون قرار دهند. این در حالی است اکنون که این طرح به قانون تبدیل شده باید ضمن پرهیز از ایجاد دو قطبی در کشور با عمل به مفاد قانون، پیام واحدی را به طرف مقابل مخابره کرد تا بدانند همان‌طور که وزیر خارجه کشورمان در سخنان پنجشنبه خود اشاره کرد اگرچه ممکن است دولت نسبت به بخش‌هایی از این قانون انتقاد داشته باشد، اما اکنون که به قانون تبدیل شده آن را با قدرت اجرا خواهد کرد.

اقدامات بازگشت‌پذیر

در روزهای گذشته که مجلس، قانون لغو تحریم‌ها را تأیید کرده است، برخی مخالفان تلاش کرده‌اند این قانون را به منزله اقدام در جهت خروج از برجام جلوه دهند. این در حالی است که طبق مواد ۳۶ و ۳۷ برجام، جمهوری اسلامی ایران حق دارد در واکنش به عملیاتی نشدن تعهدات طرف مقابل، اقدام به توقف بخش‌هایی از تعهدات خود کند. کشورمان در سال گذشته در همین راستا در پنج گام، اقدام به کاهش تعهدات هسته‌ای خود کرد و اکنون هم مجلسی‌ها به این نتیجه رسیده‌اند برای وادار کردن غرب به اجرای تعهداتش، باید مقداری دیگر از تعهدات ایران هم برداشته شود. نکته قابل توجه در طرح مجلس این‌که تمام مواردی که دولت موظف به اجرای آنها شده، قابل برگشت است و اگر طرف مقابل به تعهدات خود عمل کند و دولت گزارش این موارد را به مجلس بدهد، این امکان پیش‌بینی شده که شرایط فعالیت هسته‌ای کشورمان به حالت قبل برگردد و در صورت عملیاتی شدن کامل تعهدات طرف مقابل، ایران هم به صورت کامل به تعهدات برجامی خود عمل خواهد کرد.

هگام بی‌تاثیر

آمریکا در ۱۸ اردیبهشت ۹۷ از برجام خارج شد. از آن تاریخ به مدت یک سال ایران ضمن پایبندی کامل به تعهداتش به گفت‌وگو و مذاکره با سایر اعضای حاضر در برجام روی آورد و با توجه به این‌که در نهایت نتیجه مطلوبی از این گفت‌وگوها حاصل نشد شورای‌عالی امنیت ملی در ۱۸ اردیبهشت ۹۸ با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرد تهران برخی تعهدات برجامی خود را متوقف خواهد کرد. در این چارچوب پنج‌گام طراحی شده بود با این شرح در فواصل زمانی دوماهه برداشته شدند: گام اول، توقف فروش ذخایر

به کجا رسید، در هیچ موضوعی با ایران پیشرفتی حاصل نشد. وزیر امور خارجه آلمان درباره برجام نیز گفت: ما تجربه کردیم که اگر آمریکایی‌ها از حاشیه با آن مقابله کنند با تحریم علیه ایران و تهدید علیه شرکت‌های اروپایی برای تجارت با ایران، چقدر این توافق بی‌ارزش خواهد بود. / خبرگزاری صدا و سیما

پاسخ قدرشناسی آژانس

جمهوری اسلامی ایران پس از برجام، شدیدترین رژیم بازرسی‌های آژانس را پذیرفت، به نحوی که به ادعان مقامات آژانس و همچنین مقامات کشورمان، تاکنون از هیچ کشوری این میزان بازرسی انجام نشده است و جمهوری اسلامی ایران، شفاف‌ترین برنامه هسته‌ای را دارد. با این حال این بازرسی‌ها باعث نشده آژانس در مواقع خود در مورد ایران جانب عدالت و حرفه‌ای‌گری را رعایت کند و حتی با وجود همین بازرسی‌های بی‌سابقه، مدیرکل آژانس چند ماه قبل بر اساس ادعاهایی که از سوی رژیم صهیونیستی ارائه شده بود ایران را متهم به عدم همکاری با آژانس کرد و همین اتهام مدیرکل باعث صدور قطعنامه ضدایرانی در شورای حکام آژانس شد.

پس از ترور شهید فخری‌زاده، دانشمند هسته‌ای کشورمان هم حتی آژانس حاضر نشد در این زمینه موضع محکمی بگیرد که همین مساله واکنش کاظم غریب‌آبادی، نماینده کشورمان در آژانس را به همراه داشت و گفت: آژانس در برابر کشور عضوی که پذیرای بیشترین بازرسی‌های آن است و از طریق اجرای تعهدات مختلف، شفاف‌ترین برنامه هسته‌ای را دارد، اما دانشمندان آن در معرض تهدید ترور قرار دارند یا ترور می‌شوند و تاسیسات هسته‌ای آن نیز در معرض تعرض قرار دارند یا مورد خرابکاری قرار می‌گیرند، مسؤولیت فوری و اساسی دارد.

طرح مجلس می‌تواند پاسخی به این‌گونه مواضع غیرحرفه‌ای آژانس باشد و این نهاد بین‌المللی بداند، ادامه مواضع غیرعادلانه علیه ایران بی‌هزینه نخواهد بود.

بی‌ثمر بودن صبر استراتژیک

بعد از خروج یکطرفه آمریکا از برجام، موضع ایران صبر استراتژیک بود. بر مبنای این سیاست، جمهوری اسلامی همچنان در برجام باقی ماند و پایبندی صددرصدی خود را نسبت به تعهدات خود نشان داد به امید این‌که اروپا و دیگر طرف‌های برجام نه‌تنها تعهدات خود را انجام دهند که با اقدامات خود، خسارات ناشی از خروج آمریکا را نیز جبران کنند. اتخاذ چنین سیاستی بر مبنای این تحلیل از سوی برخی دست‌اندرکاران دستگاه سیاست خارجی صورت گرفت که جمهوری اسلامی ایران همچنان از حمایت سیاسی اتحادیه اروپا برخوردار باشد و از سوی دیگر با توجه به قوانین بین‌الملل و افکار عمومی زمینه برای انزوای جهانی ترامپ و دستگاه دیپلماسی آمریکا فراهم شود. طی این مدت یکساله ایران تحت شدیدترین تحریم‌ها قرار گرفت، اما با این وصف و با توجه به این‌که این سیاست جوابگوی منافع ایران نبود، شورای عالی امنیت ملی تصمیم گرفت سیاست عقبگرد پلکانی را در حوزه تعهدات برجامی در پیش گیرد.

حق انتقام همچنان محفوظ است

در ۲ آبان، نمایندگان مجلس با یک فوریت طرح اقدام راهبردی برای لغوتحریم‌ها موافقت کردند اما پس از جنایت تروریست‌ها در به شهادت رساندن شهید فخری‌زاده، طرح لغو تحریم‌ها یا درخواست نمایندگان، دوفوریتی شد و بلافاصله در دستور کار قرار گرفت و چهارشنبه گذشته پس از تأیید شورای نگهبان به صورت قانون درآمد.

این اقدام البته پاسخی قاطع به رفتار غربی‌ها و در راس آنها اروپاییان و محورعربی، عربی و غربی بود تا گمان نکنند به‌واسطه اتخاذ سیاست ترور و تهدید می‌توانند ایران را به واکنش متغلاانه وادارند. با این وصف باید به این نکته تأکید داشت که قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها گرچه واکنش قاطع نسبت به این جنایت بود و با هدف بازسازی غرور ملی و تقویت و تسهیل صنعت هسته‌ای برای بازگشت به دوران اوج خود انجام شد، اما با این وصف همچنان جمهوری اسلامی ایران برحق مسلم خود مبنی بر گرفتن انتقام سخت از عاملان و آمران این جنایت تأکید دارد و در زمان مقتضی نسبت به اجرایی کردن آن گام بر می‌دارد.

اورانیوم غنی شده و ذخایر آب سنگین. گام دوم، عبور از غنی‌سازی ۳/۶۷. گام سوم، لغو محدودیت‌های تحقیق و توسعه. گام چهارم، گازدهی به سانتریفیوژهای فرود و گام پنجم، توقف تمام محدودیت‌های عملیاتی و فنی در برنامه هسته‌ای کشورمان.

به‌رغم این‌که کاهش تعهدات گام به گام مذکور تحولی هر چند اندک در عرصه صنعت هسته‌ای ایران در پی داشت، اما هیچ‌کدام از این گام‌های پنج‌گانه تاثیری در فرآیند تصمیم‌گیری اتحادیه اروپا و طرف‌های برجام برای بازگشت به تعهداتشان در پی نداشت. ✿

